

Antuut aftaná 14 dagar í norska lógarinnar armi

Partar av veiðuni vrak

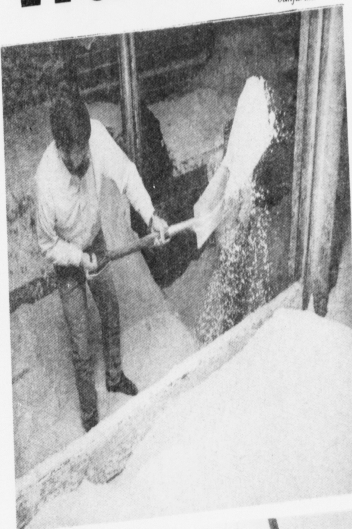
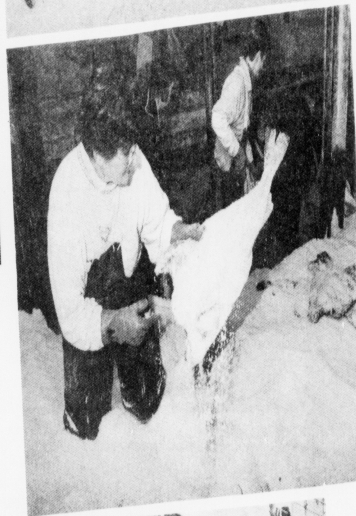
Eftir Jústinus Eidesgaard
Myndir Kalmar Lindenskov

Mortan hjá Kaj peikar á hvussu illa fiskurin er furin, tí at teir ikki sluppu at umriva hann. Sonni heldur um stertarnar

Síðladómur driva á lastini á Antuut. Antuut er fyrrverandi Sjóðaberg og hevur mangan landað á Skúla. Hann kom til Føroya 1972

Mortan ímíð banjaran.

–Vit eru sera illa viðfarnir av norsku mynduleikum. Teir tordu ikki at spyrja serfrøðingar, eitt nú norsku vrakararnar, tá tosað var um hvussu nógv saltfiskur svinur. Vit sluppu ikki at ríva millum 30-40 tons av fiski, sum lá skrubbsaltaður í lastini. Í dag er meginparturin av hesum vrak. Vit sluppu ikki at skalka lastina, tí hon var forseglad áðrenn vit fóru heim. Sjógvur kom niður og nákað av fiskinum er oyðilagdur av hesum, sigur ein beiskur Sonni Johannesen, skipari á Antuut

Niðri í lastini á fyrrverandi Sjóðaberg, Ennberg og nú Antuut, er liv og rómur. Skálakvinnur ungar og eldri kúta seg at ríva saltfiskin leysan og mannfólk er um nær allarhóna.

Skiparin Sonni Johannesen, bulmíkil við reyðum hári og fultsleggi sær myndugur út. Hann er í lastini saman við fyrrverandi reidarin Mortan Johannesen, Mortan hjá Kaj, teir lempa salt á

banjarann so rókíð stundur frá. Í erva á fabriksdekkinum standa umboð fyri Heilsuføðilugu Starvsstovuna og egleiða og kanna at alt er rættliga fram. Eisini á kaini eru

Eli Danielsen frá Heilsuføðilugu Starvsstovuni hevur efriligt við landingu

umboð fyri starvsstovuna og kanna og eisini við vekina í turkhusinum.

Hetta er ikki nokur vanlig landing. Fiskurin sum kemur uppá land skalt nýst sum prógvi í einum norsku rætti. Vektarskilin skalt leggjast fram í rættinum í Tromsø, tá málið um ovurveðu hjá Antuut verður tikið upp.

–Hetta verður eitt tungt prógvi, tá ríva Sonni ikki.

Áðrenn vit fara vðri, so varð Antuut tikið av einum norsku vaktarskipi. Hann var skuldsetur fyri at hava stolið tók. Málið kom í rættin og sum nú er

stendur reiðari til eina bót uppá eina millión og skiparin er dømdur at gjalda 50.000 krónur.

Krossfest Krossfest

Sonni Johannesen sær beiskur út í dag. Hann kennir seg ikki rætt viðfarnan av norsku mynduleikum.

–Ákerumynduleikin var rættuliga úti eftir okkum, vit vóru pilkaðir burtur. Annars er tað nákað tveit, at vit hava skoð eftir norðmannum. Ein maður skeyt fugl í bakbordi, og báurin hjá norska verjaskipinum lá ein fjórðing frá okkum úr stýribordi. Og norðmenn høvdu einki at gera umboð hjá okkum tann tírin.

–Tá veiddi í alþjóða sjógv, sigur Sonni Johannesen.

Hevnd

Tí vóru seinasta sum-

mar í samband við norsku vaktarstovuna. Vaktarstovnan skalt setja rætti um fyrri at hava skoð við byrju eftir heini. Kann hetta hava nákað at gera við strongu viðfærta til hava fingið ná?

–Tá veit eg ikki. Men ein kann hugsa. Vit lógu saman við trimum øðrum grønlenskum trólarum og vit vóru pilkaðir burtur. Annars er tað nákað tveit, at vit hava skoð eftir norðmannum. Ein maður skeyt fugl í bakbordi, og báurin hjá norska verjaskipinum lá ein fjórðing frá okkum úr stýribordi. Og norðmenn høvdu einki at gera umboð hjá okkum tann tírin.

–Tá veiddi í alþjóða sjógv, sigur Sonni Johannesen.

Vit spurdu Mortan Johannesen, fyrrverandi reidara á Antuut, um eitt føroyskt skip hevði fingið sonu viðfærta.

–Teir eru alíð fálkagjar,

tá teir koma umboð, tað skulu teir eiga. Men teir kunnu ganga upptil 12 tímar umboð og kanna veiðuna, og tá kennir ein seg ikki væl. Eg havi onkuntíð ívast, er nú alt rætt hjá okkum, sigur Mortan.

Sluppu ikki at ríva um

–Vit høvdu havt gott fiskarí. Tey 170 tonsini, sum vit hava inni, hava vit fiskað í 12 dagar. Tá vit vóru komnir til Tromsø, var lastin forseglad. Eg veit ikki akkurat hvussu nógv, men millum 30-40 tons av fiski lá saltur í lastini. Hetta var ikki umrivið. Vanliga liggur fiskurin í einar 20 tímar í nógvum salti, áðrenn vit ríva hann um. og tá fer nógv minni salt á hann, sigur Sonni Johannesen.

–Vit bóðu um at sleppa niður í lastina at umriva fiskin, men vit finga blankt nei, vit skulu einki broyta í lastini. Hetta kom

illa við. Meginparturin av hesum ómanna fiskinum er nú nummar trý ella vrakfiskur og hann fellur nógv í virði. Nummar trý fiskurin kostar einar seks krónur minni fyri kílóð ein enn nummar eitt, sigur Sonni Johannesen.

Enn ein neis

–Tá vit skuldu fara heim, komu norðmenn ímíð við tí fiskinum, sum teir høvdu tikið í land at víga. Talan var um 12 platar. Vit fingi ikki tikið teir umboð heinanvegin og teir komu at standa í seks tímar á kaini í ringum vátakavæðri. Teir vóru ikki pukkaðir inni nákað. Og góðskan minnkaði. Tað kann ikki sigast, at norðmenn fóru væl um tað teir høvdu tikið frá okkum, sigur Sonni.

–Vit spurdu áðrenn vit fóru at sigla, um seglið kundi bróstat á lastini soleiðis, at vit kundu skalka lastalókurnar til. Hetta var eisini nákað. Í tí skili fóru vit heim, men tað víst seg, at nákað av sjógv í komið í lastina og hetta er gingið útyr góðskuna av fiskinum. Vit hava fingið sera ringa viðbót frá norsku politimynduleikum, men tað meg legga afturat, at vanliga fólkið í Tromsø fór væl við okkum, sigur Mortan.

Endurgjald

–Tá er ongin vii um, at vit fara at krevja endurgjald. Vit hava mist 14 dagar í fiskið. Partar av lastini er nummar trý fiskur orsakað av ómøguligheit frá norsku politimynduleikum. Sluppu vit at ríva um og at skalka lastina, so høvdu vit næstan ongan vrakfisk, sigur Sonni Johannesen.

–Vit fara avstað aftur í nestu viku. Vit fáa part av eini óttu grønlenskarí kvotu uppá 500 tons. Tá hon er uppfiskað fara vit til Eysturgrønlands at royna.

–Fiskarirð hevur verið nákað misjavnt síðan eg fór til Grønlands fyrri knappum tveim árum síðan. Nú hoyrist at týskir trólarar hava brúklígt fiskarí undir Eysturgrønlandi, sigur Sonni Johannesen.

Sonni letur væl at Antuut. Hetta er ein gott gamalt skip við nøggjari maskinu, sum hevur stóra tovmegi. Hann sigur, at teir fáa eina nógv og hini skípi.

16 fýringar og 22 grønlendingar eru við Antuut.

Vrakarastovnin munurkur

–Politikarirn segði í rættinum, at saltfiskur ikki svinur neivveruligt. Hetta mótmæltu vit harðliga. Vit vísa á at hann svinur við minst einum tringji. Vit prátaðu við fiskadýttarar og fólk frá vrakarastovninum, teir góvu okkum ein viðbót í at saltfisku svann, men tordu ikki at útsala seg í rættinum, sigur Sonni Johannesen.

Ein av eftirlitsmönnum hjá Heilsuføðilugu Starvsstovni, Eli Danielsen situr eisini í messuni og prátar. Hann víst okkum nokur tøl frá fyrrverandi almenna føroyska vrakarastovninum.

–Hesi talini passa fyrri føroyskan saltfisk, men eg skilji, at norsku mynduleikarnir vildu ikki góðtaka tey. Fýringar eru komnir fram til, at ein pakki við 50 kilo av saltfiski svinur teir fyrstu 5-14 dagarnar 1,5 kilo. Frá 14-21 døgum svinur hann uppfur ein kilo. Og frá 21-30 dagar svinur hann við trimum kilo, sigur Eli Danielsen.

Endurgjald

–Tá er ongin vii um, at vit fara at krevja endurgjald. Vit hava mist 14 dagar í fiskið. Partar av lastini er nummar trý fiskur orsakað av ómøguligheit frá norsku politimynduleikum. Sluppu vit at ríva um og at skalka lastina, so høvdu vit næstan ongan vrakfisk, sigur Sonni Johannesen.

–Vit fara avstað aftur í nestu viku. Vit fáa part av eini óttu grønlenskarí kvotu uppá 500 tons. Tá hon er uppfiskað fara vit til Eysturgrønlands at royna.

–Fiskarirð hevur verið nákað misjavnt síðan eg fór til Grønlands fyrri knappum tveim árum síðan. Nú hoyrist at týskir trólarar hava brúklígt fiskarí undir Eysturgrønlandi, sigur Sonni Johannesen.

Sonni letur væl at Antuut. Hetta er ein gott gamalt skip við nøggjari maskinu, sum hevur stóra tovmegi. Hann sigur, at teir fáa eina nógv og hini skípi.

16 fýringar og 22 grønlendingar eru við Antuut.